



## Länsstyrelsen Västmanlands län

### Vägledning om nödvändig hänsyn vid underhållsröjning

Om följande hänsyn följs vid underhållsröjning behöver ingen anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken lämnas in. Detta gäller inte kantträdsavverkning av riskträd utanför den öppna ledningsgatan. Om enstaka träd behöver fällas utanför den öppna ledningsgatan i samband med en underhållsröjning ska samråd lämnas in för de berörda träden/sträckan.

Länsstyrelsen kräver inte samråd enligt 2 kap 10 § kulturmiljölagen för motormanuella underhållsröjningar. Eftersom denna typ av underhållsröjning inte innebär några markingrepp är risken för skada på fornlämningar liten. Länsstyrelsen förutsätter att den som genomför åtgärderna har kännedom om eventuella berörda fornlämningar och att lagstadgad hänsyn tas.

Om man på delar av sträckan behöver samråda eller söka dispens, till exempel inom naturreservat eller om det berör en fridlyst art, räcker det att skicka in endast denna sträcka till Länsstyrelsen.

### Generella krav på hänsyn vid underhållsröjning

#### Nationalparker/naturreservat

Alla nationalparker och naturreservat har egna unika föreskrifter som anger vad som är förbjudet att göra inom området. På Länsstyrelsens webbplats finns information för varje område om vad som gäller. Om en åtgärd kräver dispens eller tillstånd ska denna sökas hos Länsstyrelsen. Beräknad handläggningstid är 6 månader efter inkommen ansökan. Om ett kommunalt naturreservat berörs ska ni kontakta berörd kommun, som hanterar denna.

#### Biotopskydd

Underhållsröjning skulle kunna beröra det generella biotopskyddet, främst om ledningen passerar åkerholmar. Öppna åkerholmar har ofta naturvärden kopplat till en värdefull flora och solitärträd. Det är därför viktigt att ta bort bortröjt sly och kvistar så att det inte skadar vegetationen.

Underhållsröjning skulle även kunna beröra alléträd. Om beskärning av grenar som är grövre än 10 cm i diameter behöver utföras kan det skada trädet.

Det är förbjudet att vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde. Om en åtgärd kräver dispens ska denna sökas hos Länsstyrelsen. Beräknad handläggningstid är 6 månader efter inkommen ansökan.

## Natura 2000

I Västmanland finns ca 100 Natura 2000-områden. På Länsstyrelsens webbplats finns information om var de finns och vilka värden som skyddas. Det är förbjudet att utan tillstånd vidta en åtgärd som kan skada de utpekade värdena. Underhållsröjning genom Natura 2000-områden bör i regel samrådats med Länsstyrelsen. Anpassning i tid eller särskild hänsyn för utpekade arter kan krävas och behöver bedömas i varje enskilt fall. Underhållsröjning utanför Natura 2000-områden behöver inte samrådats med Länsstyrelsen. Kantträdsavverkning och enstaka riskträd kan kräva tillstånd.

## Skyddsvärda arter (fridlysta och/eller hotade)

Det finns flera olika fridlysta eller rödlistade (hotade) arter som trivs i kraftledningsgator, eftersom de gynnas av den återkommande skötseln som håller miljön öppen. Kända uppgifter om arter hittas enklast genom sökning i SLUs webbplats [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se). Observera att även träffar utanför kraftledningsgatan kan avse fynd inom kraftledningsgatan eftersom noggrannheten varierar vid inrapportering. Därför måste även fynd inom 25 meter utanför ledningsgatan bedömas.

I Västmanlands län bedöms följande fridlysta arter/artgrupper kunna beröras av underhållsröjning:

- samtliga grod- och kräldjur, inklusive ormar och salamandrar (våtmarker)
- samtliga fladdermusarter (trädlevande)
- samtliga orkidéer
- backsippa
- rutlåsbräken
- stor låsbräken
- saffransticka (trädlevande)
- läderbagge (ekar)
- svartfläckig blåvinge
- apollofjäril
- hällebräcka
- mistel (trädlevande)

Om någon av dessa påträffas ska åtgärden samrådats med Länsstyrelsen. Arterna och deras livsmiljöer får inte skadas. Om påverkan på dessa arter inte

kan undvikas krävs en dispens från Länsstyrelsen. Beräknad handläggningstid är 6 månader efter inkommen ansökan.

Alla vilda fåglar är också fridlysta och får inte störas, främst under parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Om kraftledningsgatan passerar inom eller nära skyddade områden med höga fågelvärden eller inom strandskyddsområden vid sjöar ska underhållsröjning ske under perioden 15 juli – 15 april.

I Västmanlands län bedöms dessutom följande hotade arter kunna beröras negativt av underhållsröjning:

- väddnätfjäril
- sotnätfjäril
- fältgentiana
- mosippa
- sexfläckig bastardsvärmare
- byxbi

För att undvika skada ska röjt sly och kvistar tas bort från ledningsgatan direkt efter utförd röjning. Vid förekomst av fältgentiana och mosippa ska även körning med terrängfordon helt undvikas.

### Skyddsvärda träd

I Västmanland finns ett stort antal skyddsvärda träd. Dessa är ofta sårbara och särskild hänsyn behöver tas till dem. Definitionen av särskilt skyddsvärda träd är:

- Jätteträd: Träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- Mycket gamla träd: Gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd: Träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam.

Kända uppgifter om skyddsvärda träd hittas enklast genom sökning i SLUs webbplats [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se).

Beskärning av grenar under 5 centimeter i diameter kan i regel utföras utan att det skadar trädet. Enstaka (1-2) grövre grenar (upp till 10 centimeter i diameter) kan också utföras utan att det skadar trädet. Om ytterligare beskärning är nödvändig på ett och samma träd bör en anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken skickas in till Länsstyrelsen. Ovanstående gäller även beskärning av inhängande grenar.

## Invasiva främmande arter (IAS)

Inom EU finns ett antal invasiva främmande växt- och djurarter som har pekats ut på en förbudslista. Det är arter som orsakar stor biologisk skada i naturen och dessutom orsakar stora kostnader. Det finns särskilda regler vid hantering av de EU-listade arterna. De två vanligaste landlevande växtarterna som är EU-listade och som finns i länet är jätteloka och jättebalsamin. Det finns även många andra invasiva arter som inte berörs av någon lagstiftning, men som man ändå ska undvika att sprida, exempelvis parkslide, vresros och blomsterlupin.

Det är förbjudet att hantera arter på förbudslistan, undantaget bekämpningsåtgärder. Observera att förbudet gäller en växts alla delar, vilket innebär att förbudet även gäller hantering av jorden där arterna växer, eftersom den innehåller frön och rottdelar.

Kända uppgifter om främmande invasiva arter hittas enklast genom sökning i SLU:s webbplats [www.artportalen.se](http://www.artportalen.se). Inför varje åtgärd måste ni undersöka om en sådan art berörs. Om ni upptäcker nya förekomster bör dessa rapporteras in via [www.invasivaarter.nu](http://www.invasivaarter.nu). Undvik att gå eller utföra röjningsåtgärder inom bestånd av dessa arter.

## Naturvårdsplan

Om underhållsröjning planeras i eller intill ett utpekad objekt i Länsstyrelsens naturvårdsplan och åtgärden innebär fällning eller beskärning av träd (även enstaka), ska anmälan för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken lämnas in för bedömning av nödvändig hänsyn. Anmälan ska innehålla uppgifter om träd som påverkas.

## Generella hänsyn till naturvärden i kraftledningsgator

Om röjning sker inom blöta marker, såsom myrar, kärr, sjökanter, diken eller småvatten bör framförande av motorfordon eller andra åtgärder som kan orsaka markskador undvikas. Våtmarker är viktiga för en stor mängd arter och är känsliga för hydrologiska störningar. Arbetet kan därför med fördel utföras under torr väderlek eller vid tjäle, alternativt kan markskydd användas.

Om röjning berör ängs- och betesmarker ska körning och markskador minimeras. Körning bör ske på tjälad mark och eventuella surdråg undvikas. Eventuella markskador ska återställas. Röjt sly och kvistar får inte lämnas kvar i ängs- eller betesmark. Arbeta i betesmarker bör så långt som möjligt anpassas så att det inte hindrar planerad betesdrift. Uppgifter om särskilt utpekade ängs- och betesmarker med höga naturvärden finns "externt webbgis eller katalogen för nedladdning". I dessa miljöer är naturvärdet knutet till markfloran, hagmarksträd och bärande träd och buskar. Dessa träd och buskar är sällan ett hot mot ledningar, då de i regel är lågväxta, vidkroniga eller har stannat av i tillväxt, och bör som regel lämnas kvar. Om något träd av denna typ är för högt och hotar ledningen, så kan det istället toppkapas.

Tidigblommande träd och buskar såsom sälj sparas generellt eftersom de är viktiga för pollinatörer och sällan hotar ledningen.

Sandmiljöer ska bevaras solöppna för att vara gynnsamma bomiljöer för bin och andra pollinatörer. Röjningsrester ska tas bort och inga upplag får göras i dessa miljöer.

Bärande träd ska generellt lämnas kvar i ledningsgatorna. Bärande träd är ett samlingsbegrepp för träd som får frukter och bär såsom en, oxel, hägg, rönn, hagtorn etc, men även hassel och ek. Träd som får bär och frukter har stor betydelse för fåglar och andra vilda djur som söker föda på hösten. Dessa träd är ofta lågvuxna och hotar sällan ledningar.

## Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post [vastmanland@lansstyrelsen.se](mailto:vastmanland@lansstyrelsen.se), postadress Länsstyrelsen Västmanlands län, 721 86 Västerås, eller ring vår växel 010-224 90 00.

Vår webbadress är [lansstyrelsen.se/vastmanland](https://lansstyrelsen.se/vastmanland)